

Török József méltatása

Török József professzor úr Makón született 1946. augusztus 30-án. A makói József Attila Gimnáziumban érettségizett. A budapesti Római Katolikus Hittudományi Akadémiát 1974-ben végezte el, 1975-ben doktorált a pálos rend liturgiájának eredetéről és történetéről. Ekkor szentelték pappá, ami után a csepel-belvárosi római katolikus plébánián működött három évig káplánként.

Párhuzamosan történelem tanulmányokat folytatott az Eötvös Loránd Tudományegyetemen Mezey László professzor vezetésével, majd 1976 és 1978 között az MTA középkori kódextöredék-kutató munkacsoportjának lett munkatársa.

Az 1978-ban elnyert francia állam ösztöndíjjal két évet töltött Franciaországban történelem-, valamint az egyháztudomány segédtudományai-szakos hallgatóként a Sorbonne-on, az Institut Catholique és az École Pratique des Hautes Études IV., valamint a Section Collège de France nevű intézményekben. Disszertációját franciául írta, témája a Pray-kódex liturgikus részei voltak, amivel az Institut Catholique-on Doctorat de Théologie címet szerzett.

1980 óta a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának egyháztörténésze, közép- és újkori egyháztörténeti tanszékének vezetője; 1986 óta rendes tanár.

Liturgia- és egyháztörténetet tanított és tanít számos más keretben: a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem egyházzenei tanszakának 1990-től, 1976 és 1993 között az OMCE budapesti nyári kántorképző tanfolyamán, 1994–2006 között a szabadkai püspökség teológiai–kateketikai intézetében, 1990–2005 között a székesfehérvári hitoktatóképzőben, 1990–2000 között a Ward Mária Hitoktatási Intézetben, s vendégelőadóként az ELTE-n is, a Folklore Tanszéken. Az ELTE-n 2007-ben címzetes egyetemi tanári kinevezést kapott.

A tudományos közéletben igen aktív szerepet tölt be. Pázmány Péter Katolikus Egyetem Egyháztörténeti Kutatócsoportjának tagja, a *Collectanea Vaticana Hungariae* kiadványsorozat szerkesztő bizottságának elnöke. Számos folyóirat szerkesztője, szerkesztő bizottsági tagja (*Communio*, *Teológia*, *Magyar Egyházzene*, *Folia Theologica*, *Magyar Egyháztörténeti Vázlatok/Regnum*). A Magyar katolikus Lexikon munkatársa volt.

1988-tól szerepet vállal a világi tudományos életben is: akkor a MTA Tudományos Minősítő Bizottságának, majd utódszervezetének, a Doktori Tanács bíráló bizottságának tagja volt, opponensként számos eljárásban közreműködött, mint pl. az én akadémiai doktori eljárásomban is.

Török József professzor számos hazai és nemzetközi tudományos társaság és bizottság tagja (Societas Liturgica [nemzetközi], Magyar Történelmi Társulat, Magyar Egyházzenei Társaság, Magyar Szemiotikai Társaság, Pulszky Ferenc Magyar Múzeumi Egyesület, Egyetemi Levéltárosok Szövetsége, Nemzetközi Egyetemtörténeti Kutatócsoport hazai szekciója, Szent István Társulat, Szent István Tudományos Akadémia). Tagja volt a mára megszűnt *Pro Renovanda Cultura Hungariae*, valamint a *Barokk kálváriákért* alapítványok kuratóriumának.

Két évtizeden keresztül az Ecclesia Szövetkezet vezetője volt.

A tudományos ismeretterjesztésben rendkívül nagy szerepet vállalt a Magyar Rádió, a Magyar Televízió, s a Duna Televízió vallási műsorainak munkatársaként. (Engem is nem egyszer meghívott éjszakai beszélgetős, betelefonálós, nagy érdeklődéssel kísért műsorába.) Munkája elismeréseként 1994-ben ezért megkapta a Magyar Rádió nívódíját.

Aktív tudományos és tudományos közéleti pályája mellett rendszeres kisegítő lelkész volt rövid ideig Budapest-Máriaremetén, s most már évtizedek óta az alsó-krisztinavárosi templomban.

1998-ban pápai prelátus címmel tüntették ki, 2000-től a Szuverén Máltai Lovagrend tagja, magisztrális káplán. Kitüntetései között említhetjük a *Stephanus-díjat*, amit 2000-ben kapott meg, a Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztjét, amivel 2001-ben és a Magyar Köztársasági Érdemrend középkeresztjét, amivel 2011-ben tüntették ki.

Publikációs tevékenysége szerteágazó. Jelentősek magyar nyelvű publikáció, francia nyelven íródott tanulmányai, valamint francia- és latin nyelvről történt könyvfordításai. Tudományos írásait tekintve több mint 30 önálló kötete, 250 tanulmánya, 70 könyvfejezete jelent meg.

Rendszeresen publikált és publikál számos hazai tudományos és ismeretterjesztő folyóiratban (*Ars Hungarica, Communio, Élet és Tudomány, Folia Theologica, Hangszer és Zene, Hevesi Szemle, Honismeret, Irodalomtörténeti Közlemények, Jel, a Katolikus Szemle, a Magyar Egyházzene, Magyar Hírek, Magyar Könyvszemle, Magyar Tudomány, Magyar Zene, Műemlékvédelem, Rubicon, Teológia, Történelmi Szemle, Vigilia*) és külföldi folyóiratokban is.

Kutatói szemlélete interdiszciplináris. Érdeklődése a liturgiátörténet, a magyar egyháztörténet, különös hangsúllyal a középkorra. Székfoglaló előadását is a középkori magyar egyháztörténetről tartja: Egyetlen aranyérem kettős verete. Egyház és állam a középkori Magyarországon címmel.

Fontosabb publikációiból:

A magyar pálos rend liturgiájának forrásai és története, Budapest, 1997.

Szerzetes- és lovagrendek Magyarországon, Panoráma Kiadó, Budapest, 1990.

A magyar föld szentjei, Budapest, 1991.

Péter vándorúton, Budapest, 1991.

A XX. század pápái, Újvidék, 1991.

Katolikus templomok Magyarországon, Budapest, 1991. (társszerzőként)

A magyar egyház ezer éve, Újvidék, 1992.

Egyetemes Egyháztörténelem. I–II., Budapest, 1999.

A katolikus egyház és a liturgia Magyarországon, Budapest 2000.

A tizenegyedik század magyar egyháztörténete, Budapest, 2002.

A tizenkettedik század magyar egyháztörténete, Mikes, Bp. 2002. 232 p.

A tizenharmadik század magyar egyháztörténete, Mikes, Bp. 2003. 232. p.

A tizenötödik század magyar egyháztörténete, Mikes, Bp. 2004. 240 p.

A krisztinavárosi Havas Boldogasszony-templom, Mikes, Bp. 2004. 32 p.

Az újlaki Sarlós Boldogasszony-templom, Mikes, Bp. 2005. 32 p.

A tizenötödik század magyar egyháztörténete, Mikes, Bp. 2006. 240 p.

A pécsi liturgia. In: Fedeles Tamás - Sarbak Gábor - Sümegi József (szerk.) *A középkor évszázadai (1009-1543)*. Pécs, 2009. 547-553. (A Pécsi Egyházmegye története; 1.)

A magyarországi egyházmegyék története. In: *A Katolikus Egyház Magyarországon 2014*. Budapest, 2014. 51--56

Barna Gábor